

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ

спеціальність	E2 Екологія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Екологія	факультет	біотехнологій
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

БУЗІНА ІРИНА МИКОЛАЇВНА

Вища освіта – Харківський національний університет ім. В.В. Докучаєва спеціальність 193 Землевпорядкування та кадастр.
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», спеціальність 103 «Науки про Землю»
Науковий ступень – кандидат сільськогосподарських наук, 03.00.16 – екологія
Вчене звання - доцент
Досвід роботи – 15 років
Показники професійної активності з тематики курсу:
авторка більше 25 навчально-методичних розробок;
співавторка 8 навчальних посібників;
учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	+380662279401	електронна пошта	nezabudka120187@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, ZOOM
---------	---------------	------------------	--	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів системи теоретичних знань, методичних підходів і практичних навичок щодо екологічно обґрунтованого використання, збереження, відновлення та охорони земельних ресурсів з урахуванням їх природного потенціалу, функціонального призначення та рівня антропогенного навантаження.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проект
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 16 годин лекції, 16 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	Здатність до комплексного аналізу та синтезу інформації щодо стану, використання та охорони земельних ресурсів на різних просторових рівнях. Здатність застосовувати сучасні наукові підходи, методи та інформаційні технології для вирішення задач раціонального землекористування. Здатність оцінювати екологічний стан земель, виявляти процеси їх деградації та визначати екологічні ризики. Здатність розробляти та обґрунтовувати заходи з раціонального використання, охорони та відновлення земель з урахуванням принципів сталого розвитку. Здатність застосовувати інструменти екологічного планування, моніторингу та управління земельними ресурсами з урахуванням нормативно-правового забезпечення та міжнародних вимог.	Програмні результати навчання	Аналізувати стан земельних ресурсів, виявляти процеси деградації та оцінювати екологічні ризики з урахуванням природних і антропогенних чинників. Застосовувати сучасні методи моніторингу, геоінформаційного аналізу та моделювання для оцінки якості ґрунтів і ефективності землекористування. Розробляти науково обґрунтовані заходи раціонального використання, охорони та відновлення земель із урахуванням принципів сталого розвитку та адаптації до змін клімату. Обґрунтовувати просторове планування та організацію територій, визначати допустимі навантаження на земельні ресурси. Застосовувати нормативно-правові вимоги та міжнародні підходи у сфері охорони земель при прийнятті управлінських рішень.
-------------	---	-------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)					
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ					
Лекція 1.	Теоретико-методологічні основи раціонального використання та охорони земель.	Практичне заняття 1	Оцінка структури земельного фонду України та аналіз регіональних особливостей землекористування.	Самостійна робота	Регіональні особливості землекористування (Полісся, Лісостеп, Степ, Карпати).
Лекція 2.	Земельні ресурси України: структура, стан і регіональні особливості використання	Практичне заняття 2	Визначення та картографування процесів деградації земель (ерозія, засолення, забруднення) на прикладі окремих регіонів.		Причини та наслідки деградації ґрунтів в Україні: сучасний стан і тенденції.
Лекція 3.	Деградація земель: причини, прояви та наслідки в умовах України	Практичне заняття 3	Розрахунок показників якості ґрунтів та оцінка їх екологічного стану.		Вплив змін клімату на стан земельних ресурсів та родючість ґрунтів.
Лекція 4.	Система моніторингу та оцінки стану земельних ресурсів.	Практичне заняття 4	Застосування ГІС-технологій для аналізу землекористування та моніторингу стану земель.		Наслідки воєнних дій для земельних ресурсів України та підходи до їх відновлення.
МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЇ, УПРАВЛІННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ					
Лекція 5.	Сучасні технології раціонального землекористування	Практичне заняття 5	Аналіз ефективності сучасних технологій раціонального землекористування (точне землеробство, ДЗЗ, БПЛА).		Методи моніторингу земель: аналіз сучасних технологій (ГІС, ДЗЗ, цифрові платформи).
Лекція 6.	Охорона земель від деградації та відновлення порушених територій	Практичне заняття 6	Розроблення заходів з охорони земель та проєктування протиерозійних і відновлювальних рішень.		Використання даних дистанційного зондування Землі для оцінки стану ґрунтів.
Лекція 7	Нормативно-правове забезпечення та управління у сфері використання і охорони земель в Україні.	Практичне заняття 7	Оцінка екологічних ризиків і планування заходів відновлення земель у контексті змін клімату та післявоєнної трансформації територій України.		Противерозійні заходи: ефективність та практичне застосування в різних природних зонах України.
Лекція 8	Сталий розвиток землекористування в умовах глобальних змін і післявоєнного відновлення України.	Практичне заняття 8			Рекультивація порушених земель: сучасні підходи та приклади реалізації в Україні.
					Нормативно-правове забезпечення охорони земель в Україні та його відповідність європейським стандартам.
					Сталий розвиток землекористування: міжнародний досвід та можливості адаптації в Україні.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Сохніч А.Я. Проблеми використання і охорони земель в умовах ринкової економіки. Львівський держ. аграрний ун-т. Л.: Українські технології, 2002. 251 с.
2. Моніторинг та охорона земель. Практикум: навч. пос. / В.С. Мошинський, Т.В. Бухальська, А.Г. Ліщинський, Ж.В. Наконечна. Вид. 2-ге, перероб. та доповн. Рівне: НУВГП, 2019. 202 с.
3. Польовий А.М., Жигайло О.Л. Раціональне використання природних ресурсів в галузях АПК: навч. пос. Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2021. 270 с.
4. Територіально-просторове планування: базові засади теорії, методології, практики: монографія / за заг. ред. А. М. Третяка. Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук». 2021. 142 с.

Методичне забезпечення

1. Енергетична безпека України в Чорноморському регіоні: аналітична доповідь. О.Л. Михайлюк, О.Є. Калашникова Одеса: Фенікс, 2011. 53 с.
2. Новаковська І.О., Скрипник Л.Р. Екологічнобезпечне використання земель авіаційного транспорту: монографія. К.: НАУ, 2020, 212 с.
3. Панас Р. М. Раціональне використання та охорона земель : навч.посібник / Р. М. Панас. Львів : Новий Світ-2000. 2008. 352 с.
4. Надточій П. П. Охорона та раціональне використання природних ресурсів і рекультивация земель : навч. посібник / П. П. Надточій, Т. М. Мислива, В. В. Морозов та ін. ; за заг. ред. П. П. Надточія, Т. М. Мисливої. Житомир: Видавництво «Державний агроекологічний університет», 2007. 420 с.
5. Про охорону земель [Електронний ресурс] : Закон України від 19 червня 2003 р. № 962-IV. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkov zakonodavstvo/zakoni-ukraini/arhiv-zakoniv-ukraini/zakoni-ukraini-za-2003-rik/31599.html>

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістюповторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковимповторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.